

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

W SOBOTĘ DNIA 23. STYCZNIA ROKU 1768.

Z Warszawy d. 23. Stycznia.

Król Jmć P. N. M. mając sprawiedliwy wzgląd na chwalebne w Ojczyźnie zasługi Jmci Pana Adama Łąckiego, Chorażego Opoczyńskiego, zaważoną po śmierci Jmci P. Romera Kasztelaną Czechowską łaskawie Onemuż Konferować raczył, na którą dnia onegdajszego Jmć P. Kasztelan zwykłą Senatorską przy sięgę, publicznie wykonał i należycie dzięk czynienie z ucałowaniem Ręki Pańskiej uczynił.

Jmć PP. Popiel Kasztelan

Sierpski, i Stepkowski Oboźny Polny koronny, także i inni Jmć powrócili tu w tych dniach z Kontraktów Lwowskich.

Przybywający do Mińska Jmć P. Hylzen Woiewoda Miński Marszałek Trybunału Głównego: W. X. Lit. był witany od zgromadzonych Jmciów Obywatelów Woiewodztwa Mińskiego, oraz od Miasta i Kahału tamiecznego przy bieu z armat i dalszych okazalności znakach. Na dniu zaś *ii presentis* Tenże Jmć P. Marszałek *in Commitatu* Jmć Panów

Deputatów Kollegów swoich po wysłuchaney Wotywie ufundował Juryzdykę Trybunału, po której obrawszy z Kollegami za Podskarbiego Jmci P. Janiszewskiego Koniuszego i Deputata Mińskiego zaprosił do siebie wszystkich Jhmć PP. Deputatów i przytomnych tu Gości na Obiad Bal, i Kollacyą, podczas których zdrowie Najjaśniejszego Pana, i J.O. Familii z uprzejmą życzliwością spełniano.

Z Warmii mamy wiadomość, iż wprzeszłą Niedzielę w Heilsbergu Xiążę Jmć Biskup Warmiński obchodził uroczyste pamiątkę narodzenia J. K. MCI P. N. M. przy zgromadzeniu znacznych Gości z Prus i Gdańka na ten Akt przybyłych. Przy Obiedzie spełniano za zdrowie Króla Jmci przy biciu z armat: reszta dnia przy wyborney Muzyce i innych rozrywkach przepędzona z powszechnym wszystkim ukontentowaniem.

Z Londynu d. 25. Grudnia.

Dnia 15 tego miesiąca Izba niższa Parlamentowa kazała w iedno zebrać wszystkie prawa dotyczące się ludzi ubogich. Dnia 21 oddano Izbie opisanie długów kompanii Indyjskich tak tych, przez które ona dłużnikiem, iako też i tych przez które kre-

dytorem jest w Europie i Azyi, a to dla tego aby Izba lepiej objaśniona była gdy iey przydzie stanowiąc prawo względem doskonałego ułożenia diwidendy teyże kompanii. Prawo pozwalające w prowadzenie mięsa i mała solonego z Irlandyi rozciągnięte jest do osad naszych Amerykańskich. Według rejestru Parlamentowi podanego Katolików w Anglii mieszkających, liczba nie jest tak ogromna iak zrazu rozumiano. Pewna osoba doskonale znająca cenę gruntów i stan handlów w wielkiej Brytannii wyrachowała, iż Anglia z Xięstwem Wallyi 10 razy bogatsza jest niż Irlandya, a 30 razy niż Szkocya. Dwór poitrze ma złożyć žalobę, a Król Jmć ogłosił, iż widząc iaki fabrykom uszczerbek przynoszą žaloby, czas onych skrócić przedsięwziął. Dwórżwazywszy okropne skutki z tąd wynikające, że wiele fabrykantów i rzemieślników do cudzych Kraiów przenosi się, osądził za rzecz potrzebną ogłosić dwa wyroki Parlamentowe uczynione za panowania Jerzego II, aby z tąd wszyscy wiadomość mieli tych kar, które czekają wszystkich rzemieślników i fabrykantów oyczyznę porzucających,

równie iako i tych ktdrzy są im do tego powodem, lub pomocą w przesiłaniu instrumentów, ktdrych potrzebować mogą. Przykazano wszystkim portów Kommandantom aby pilne na to mieli baczenie. Dnia 21 tego miesiąca Król Jmć nadał Xiążęciu *de Cumberland* order podwiązkowy. Xiążę *de Gloucester* tegoż dnia zwykłym obrządkiem uznany był Kommandantem trzeciego Regimentu Gwardyi pieszey. Xiążę ten kazał między żołnierzami Regimentu tego rozdać 200 Gwinei. Regiment, który przedtym był pod Kommandą tego Xiążęcia ma być oddany Generalowi *Conway*, ktdry urząd Ministra składa. Na wyspie *Hoy* wynaleziono nowe cynowe minerały. Do dnia 19 tego miesiąca tak ciepłe ieszcze powietrze było, iż w *Newcastle* i niektórych innych mieyscach drzewa owocowe rozkwitnęły. Nowy tu przykład mamy okropnych niebezpieczeństw, na ktdre żegluiący po morzu narażać się zwykli. Kapitan *Harrison* z *Frial* do Nowego-Jorku płynący z winem i gorzałką, dnia 1z0stego żeglugi swoiey od wiatrów w daleką stronę zapędzony był, to po morzu blakanie się kilka miesięcy trwało, i sprawiło, że wody słodkiey ledwie co na okręcie zostawało. Ludzie okrętowi znaleźli w takichże towarach okrętu sposób zabieżenia tey przygodzie, ale to całe na oddalenie głodu nie pomagało. Dnia 25 Grudnia iedna tylko para gołąbiąt i kot chudy zostawał. Gołębie w sam dzień Bożego Narodzenia, a kot nazaiutrz pokarmem był dziewiciu osób na okręcie naydujących się, ieb kota porcyą był Kapitana. Zyli potym Maytkowie przez nieiaki czas rybkami, ktdre chwycić mogli, ale gdy na tych zchodzić zaczęło, skóry ktdremi okrętowe pompy obłzyte były pożarli. Na ostatek przy musili Kapitana do tego, iż zezwolić musiał aby losy rzucając iednego wybrali, ktdryby był dla innych pokarmem. Padł los na murzynka pewnego, ktdrego na tych miał z pistoletu zabito, oprawiono i zgotowano, ieden z Maytkow tak głodny był, iż kawaly niektóre przed zgotowaniem ieszcze pożarł, ale trzeciego dnia potym umarł. Gdy ten pokarm zezalem wyszedł a nadziei żadney otrzymania pomocy nie było, rzucano powtórnie losy, los padł na Maytkę naylepszego, ktdry towarzyszdów swoich o to tylko prosił, aby go tak prętko iak Murzyna z świata

sprzątali. Wzruszeni oniżako-
wą umysłu wspaniałością, zatrzy-
mali się do dnia następującego z
zamordowaniem iego. Nazajutrz
około godziny 11 zdarzył się in-
ny okręt od którego z osobliwą
ludzkością nieszczęśliwi ci że-
glarze przyłęci do Londynu
przyprawieni byli.

Z Dublinu d. 12. Grudnia.

Dnia 10 tego miesiąca, izba niż-
sza Parlamentu nażego czytać
kazala reieistr Polków, z których
ieft złożona, z pisano zaś osobny
reieistr wszystkich nie przyto-
mnych. Ustanowiono potym,
aby ci którzy dnia 18 tego mie-
siąca nie będą przytomni, pod
aresztem Szerżanta teyże Jzby
zostawali. Uchwalono oraz aby
nikomu z Polków nie wolno by-
ło odieżdżać bez pozwolenia od
Jzby otrzymanego. Miedzy
uchwalonemi w Jzbie tey pra-
wami ieft iedno pozwalające
Kudłowi wybieranie nowego po-
datku na piwo, gorzałkę, taba-
kę, juchty i inne towary. Także
drugie zakazujące w prowadze-
nie do Irlandyi galonów zło-
tych lub srebrnych, także płótna
z innych fabryk zagranicznych
względem W. Brytannii.

Z Bridgewater d. 16. Grudnia.

Od niedawnego czasu doznają

tu we wsiach *Limpesham, Burn-
ham, i Brent*, rzeczy cale nadzwy-
czayney. Pola w nich myszami
prawie okryte były, które tam
nie wypowiedziane szkody na-
czyniły. Psy i koty niezmier-
ne onych mnóstwem pożarły, ale
tak się onemi nasyćili, iż łapać
ich więcey niechca. Mróz bar-
dzo natężony, iedyny ieft sposób
uwolnienia nas od tych tak szko-
dliwych zwierząt. Bydło brzy-
dzi się trawą, na której one
przebywały. Naystarfi u nas
ludzie nie podobnego nie pamię-
tała.

DONIESIENIE

Z Warszawy d. 23. Stycznia.

*Wyszła z druku Książka nowa,
która się u Jmci P. Gróla w Mary-
willu, pod następującym Tytułem,
znayduie: Książka dla Młodzi,
albo wyobrażenie ogolne i de-
finicye rzeczy, wktórych dzieci
powinne być ćwiczone po Fran-
cusku i po Polsku. Złotych 3,
ta sama w oprawie Złotych 5, taż
sama w oprawie przedniey Złot: 6.*

*Za kilka Niedziel wyidzie z Dru-
karni Książka na Polski ięzyk z
Francuskiego przetłumaczona pod
Tytułem: Abregé de toutes les
Sciences pour la jeunesse. tak
też Magazyn Dziecinny, par le
Prince Beaumont,*

Nom: 7.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

W SOBOTĘ DNIA 23. STYCZNIA ROKU 1768.

Z *Lisbonny d. 1. Grudnia.* Król Jmć z całą familią swoją dnia onegdajszego wyjechał do obozu pod *Setubal* założonego pod kommandą Hrabi *de Lippe* zostającego. Król Jmć z Infan-tem *Don Pedro* konno to woysko ob-źdzał, reszta familii Kró-lewskiej z Królewskiego namiotu na obroty woyska tego, nader doskonale wykonane patrzala. Przygotowania już czynią do założenia nowego obozu, do którego ściągac mają Regimenty na osadach przy granicach rozłożone.

Z *Rzymu d. 12. Grudnia.* Dnia 7 tego miesiąca Familia *Borghese* wygrała przez wyrok ostateczny wrocie zupełney to jest z wszystkich Audytörów rotę złożoney sprawę, którą miała z familią *Colonna* względem sukcesyi domu *Aldobrandini*, którą przez ten wyrok całą otrzymała. Margrabia *de Barbantane* Minister pełnomocny Dworu Francuskiego u Dworu Toskańskiego, tu przybył, i tu przez część zimy bawic się postanowił.

Z *Liworny d. 4. Grudnia.* Negocyacya względem zgodzenia Rzepltey *Genueńskiej* z *Korsykanami* zupełnie jest rozerwana. Rzeczpospolita zachować chciała Miasta *Bastia* i *S. Fiorenzo* a ustępowała *Korsykanom* *Bonifacio*, *Ajaccio*, i *Calvi* ale *Korsykanie* koniecznie domagali się ustąpienia wyspy całej. Wielkie podobieństwo jest, że *Korsykanie* jakąś wyprawę przed sięwziąć zamysłają, ponieważ uzbraiają pół galerę nową, którą do *Xebeki* Pana *Perez* i innych, zbroynych statków przyłączyć

zamyślała. Co dziennie prawie przybywają z rozmaitych Kra-
idw rzemieślnicy do budowy okrętów zgodni.

Z Florencyi d. 5. Grudnia. Wielka Xiężna Jeymc nasza 'w
dosyć dobrym zdrowiu ile zbliżający się termin położu pozwala
zostaie. Dla tey przyczyny puszczono iey krew dnia 28 prze-
szłego miesiąca. Waga chleba z rozkazu Dworu na 5 uncyi po-
więkzona iest. Między regencyą naszą i Korfykańską spór
nieiaki nie wielkiej iednak wagi przytrafił się, który też przez
ugodę już iest uspokoiony. Korfykanie z towarami swoimi do
Liworny przyjeżdżać już nie będą, ale w własnychże portach
swoich przedawać ie mają, gdzie po nie inne narody mianowi-
cie Angliacy przyjeżdżać będą. Hrabia *Orsini-de Rosemberg* Mi-
nister pierwszy ciężko był na zdrowiu zapadł, ale teraz lepiej
mieć się poczyna. Odwiedził go pod czas choroby Arcy-Xią-
żę Jmc nasz W. Xiążę.

Z Ferrarza d. 15. Grudnia. Kardynał Jmc *Serra* Genueń-
czyk tey Prowincyi przełożony dnia wczorajszego zrana u-
marł po długiej i naprzykrzoney chorobie. Obdarzony był
godnością Kardynalską od panującego Oyca Świętego w Ro-
ku 1766.

Z Londynu d. 18. 22. 25. Grudnia. Dnia 15 tego miesiąca po
trzeci raz czytany był i potwierdzony Projekt względem ukar-
rania buntowników i zbiegów. W Jzbie wyższej dnia 16 tego
miesiąca odrzucone było prawo względem wprowadzenia mię-
sa solonego i wieǳlin, z przyczyny, iż to pozwolenie mniej po-
trzebne być się zdaie, kiedy w prowadzenie takich żywności z
Irlandyi dotąd nie ustaie. Dnia 18 tego miesiąca Jzba niższa
uchwaliła 277,964 F. S. na budowę, &c. okrętów floty Królew-
skiej przez rok 1768. 2000 F. S. na *Musaeum Britannicum*. Dnia
21 Król Jmc potwierdził rozmaite ustawy Parlamentowe. Dnia
23 zaczęła się odmiana w Ministrach. Hrabia *Gower* został Pre-
zydentem rady na miejsce Hrabi *Northington*, który 3,000 F. S.
pensyi ma zachować. Hrabia *Hilsborough* Sekretarzem stanu
co do Ameryki został. Pan *Thomas Townshend* przypuszczeni-
są do Królewskiej rady. Inne odmiany w krótkce do skutku

przywiedzione będą. Powiadaią tu o zaciągnięciu 2 milionów
długu. W pierwszym tygodniu tego miesiąca weszło do Tamizy
20 tysięcy miar owsa 7 tysięcy pszenicy, i 2 tysiące żyta;
wszystko to z cudzych Kraiów. Nie pamiętamy tu aby tyle
zboża w tak krótkim czasie kiedy w prowadzono. W Gaze-
tach naszych czytamy, iż pewny Obywatel tego Miasta wyma-
laż sekret tak z miękczenia wkrótkim czasie żelaza i stali, że
nożem rznęte być mogą. Choroba zaraźliwa między końmi
tak się rozszerzyła, że przewożenie węgla ziemnych wielce jest
zatrudnione; ta rzecz wielce trwoży obywatelów Miasta tego
stołecznego, zwłaszcza że podług zdania pewnych z pospólstwa
Obserwatorów mamy mieć zimę cięższą jeszcze niż była roku
1740. Jest tu odgłos, iż nasi Kupcy na wyspie *Madera* wynosić
się sprzedawszy majątność swoje poczynają, z przyczyny, iż za
rzecz nie zawodną mają rozerwanie przyjaźni między Anglią
i Portugallią, dla uciążliwości, które w całej Portugallii Angli-
cy ponoszą. Z Danii piszą iż sprzeczki tak długo trwające
między Rosją i Danią względem Xięstwa *Holsztyńskiego* tra-
ktatem zakończone są. Ten traktat posłany miał być przez
Kurryera do Moskwy dnia 10 Grudnia. Co się w tym trakta-
cie zawiera jeszcze nie wiadomo. To tylko mówią, iż Król
Jmć Duński Ministrów do ułożenia onego użytych tytułem Hra-
bidów obdarzył.

Z *Hamburga* d. 28. Grudnia. W pewney tuteyszey nader
znaczoney fabryce tabaki wzięcz się pożar gwałtowny, którym
dwa domy w perzynę obrócone były. Spokojności powietrza
przypisujemy, iż pożar ten więcey szkody nie uczynił. Dwa
ludzie, którym spalone schody uciekać nie pozwalały, wyko-
czyć przez okna z drugiego piętra musieli, jeden z nich natych-
miast umarł, drugi ciężko był raniony.

Z *Wiednia* d. 30. Grudnia. Pozostały po śmierci Barona
de Angern Regiment piechoty oddany jest Generalowi *Pellegrini*.
Xiążę Jmć *de Zweybrucken* przeszłego Wtorku tu stanął. Po smut-
nych wiadomościach z Tyrolu o wezbraniu rzek odebranych,
ie mniej okropne z Czech nadeszły, burze które tu dnia 7 i 8

Grudnia były mogły większą jeszcze w pomienionych Kraiach szkodę uczynić. Mrozy tak są natężone w tych stronach, iż Dunaj zupełnie stanął, i przezeń nie tylko pieszy ludzie przechodzą ale i wozy ładowne przeprowadzić można. Żywność w prawdzie w wysokiej tu jest cenie, ale spodziewamy się, iż z ustanowioną na nowy rok takszą znacznie upadnie. Mówić tu poczynają o nowej akcyzie, która na kawę i cukier ma być włożona. Niektórzy tu nowi Fabrykanci podali Projekt do założenia Fabryk, przez co mogłyby rozmaite towary z znacznym skarbem pożytkiem do Kraiów innych być posłane. Król Lewic Jmć Albricht Xiążę, Salkie na Cielzynie przez święta bawił się w Prezburku, dnia zaś 28 Grudnia tu przybył. Wtępił po drodze do *Trautmannsdorff* i tam Generała Feld-Marzałka Xiążęcia *Bathiany* odwiedził. Odgłos tu powizechny jest, iż Arcy-Xiężniczka Jeymć Karolina zaślubiona być ma Królowi Jmci obojga Sycylii.

Z *Ratisbonny* d. 3. *Stycznia*. Listy z Liworny donoszą, iż galera jedna Maltańska zabrała na morzu Adryatyckim dnia 26 Listopada statek jeden Barbarzyński, 20 armat mający na którym znajdować się miało 50 tysięcy Cekinów. Według listów Amsterdamskich, żaden z ludzi nie pamięta aby kiedy morze tak było burzliwe jak w przeszłym miesiącu Listopadzie. Wiele bardzo okrętów przez te nawalności zginęło. 14 okrętów do Hollendrów należących, towarów wiele i kosztownych mających na północnym morzu zginęło, tyleż prawie na Bałtyckim morzu zatoneło.

Z *Stokholmu* d. 18. *Grudnia*. Choroba Królowey Jeymci jest rodzaj nieiaki ospy tu w Szwecyi wodną ospą nazwaney. Nim krośty na wierzch wystąpiły, Królowa Jeymć w słabym nader zostawała zdrowiu, a gorączka wielce natężona była. Przeszły jednak nocy dosyć Królowa Jeymć spokojna była, a od godziny czwartey porannej bardzo dobrze spała. Choroba ta ani przez się, ani z okoliczności nie jest niebezpieczna, owszem spodziewają się, iż w krótcę w doskonałym zdrowiu zostawać będzie.